

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 6. detsember 2021
(OR. en)

14741/21

AGRI 611
AGRIFIN 153
AGRIORG 142
FOOD 60
DENLEG 98
PECHE 473

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Nõukogu

Komisjoni dok nr: 13761/21 + ADD 1-3

Teema: Nõukogu järelused, mis käsitlevad hädaolukorrakava toidutarnete ja toiduga kindlustatuse tagamiseks kriisi ajal
– *Heakskiitmine*

Käesoleva märkuse lisas on esitatud eespool nimetatud teemat käsitlevate järeluste eelnõu põllumajanduse erikomitees 6. detsembril 2021 kokku lepitud kujul, et järelused saaks põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 12.–13. detsembri 2021. aasta istungil heaks kiita.

Nõukogu järeldused, mis käsitlevad hädaolukorrakava toidutarnete ja toiduga kindlustatuse tagamiseks kriisi ajal

Euroopa Liidu nõukogu

TULETADES MEELDE

- aluslepingus sätestatud ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) ja ühise kalanduspoliitika (ÜKP) eesmärged, mis puudutavad toidutarneid ja toiduga kindlustatust;
  - komisjoni 2020. aasta aruannet tulevikusuundade strateegilise analüüsi kohta, milles keskendutakse vastupanuvõimele;
  - strateegiat „Talust taldrikule“ ja nõukogu 19. oktoobri 2020. aasta järeldusi strateegia „Talust taldrikule“ kohta, milles nõukogu tervitas komisjoni kavatsust töötada välja hädaolukorrakava, mille alusel tagada kriisi ajal toidutarned ja toiduga kindlustatus;
  - nõukogu 23. novembri 2021. aasta järeldusi¹ tulevaste kriiside suhtes valmisoleku, reageerimisvõime ja vastupanuvõime suurendamise kohta, mille eesmärk on tõhustada ELi ühist reageerimist tulevastele kriisidele, parandades eelkõige valdkonnaülest ja piiriülest kriisiohjamist, pidades samas silmas, et kriisiga seotud meetmed peaksid olema ajutised, proportsionaalsed ja täielikult koordineeritud, ning täitma eesmärki taastada võimalikult kiiresti ühtse turu normaalne toimimine;
1. **KORDAB** ELi põllumajandus-, kalandus-, vesiviljelus- ja toidusektori strateegilist rolli kodanikele piisava ja mitmekesise ohutu, täisväärtusliku, mõistliku hinnaga ja kestlikult toodetud toidu tarne tagamisel igal ajal, sealhulgas kriisi ajal, ning sellega seoses ühtse turu tähtsust kaupade, isikute, elusloomade, teenuste ja kapitali vaba liikumise tagamisel;

---

¹ Dok 13780/21.

2. **TUNNISTAB**, et toidutootmisvõimet ja toidutarneahela kaudu jagamist mõjutavad üha enam ebakindlus ning hinna ja tarnete volatiilsus, mis tulenevad eelkõige kliimamuutustest ja nendega seotud äärmuslikest ilmastikunähtustest, keskkonnaseisundi halvenemisest, taime- ja loomatervise probleemidest ning peamiste sisendite (nt sööt ja söödalisandid, väetised, energia, tööjõud jne) kättesaadavusest ja taskukohasusest ning ka väljaspool toidusüsteeme esinevatest riskidest;
3. **RÕHUTAB**, et ELi toidusüsteem on COVID-19 pandeemia ajal tõestanud oma vastupanuvõimet ja sujuvat toimimist, hoolimata tervise meetmete tõttu mõnes sektoris tekkinud probleemidest ja lühiajalistest probleemidest, mis mõjutavad inimeste ja kaupade, sealhulgas põllumajanduslike sisendite ja pakkematerjalide liikumist, ning toiduteenuste katkestamisest;
4. **TUNNISTAB**, et kiired ja kooskõlastatud meetmed ELi tasandil, nagu rohelised transpordikoridorid, piiriüleste ja hooajatöötajate liikuvus, täiendav ELi toetus, kohandatud riigiabi eeglid, avatud kaubavood, läbipaistvus ja teavitamine aitavad lahendada kõige pakilisemad esialgsed raskused. **TUNNISTAB** siiski, et COVID-19 pandeemia on toonud esile täiustamist vajavad valdkonnad, millele tuleks selleks, et veelgi parandada toidusektori vastupanuvõimet ja võimaldada integreeritud lähenemisviisi nii ELi tasandil kui ka koostöös kolmandate riikidega, tähelepanu pöörata;
5. **NÕUSTUB**, et tõhusam valdkonna- ja piiriülene koordineerimine ja koostöö ELi tasandil on oluline, et reageerida tõhusalt kriisidele, sealhulgas toidutarne ja toiduga kindlustatuse alastele kriisidele, ning **RÕHUTAB** vajadust võtta täielikult arvesse riikide ja ELi pädevusi ning tugineda juba olemas olevatele asjakohastele ELi mehhanismidele ja neid tugevdada, ilma dubleerimise ja kattumiseta;
6. **PEAB TERVITATAVAKS** komisjoni teatist „Hädaolukorrakava, et tagada kriisi ajal toiduainetega varustamine ja toiduga kindlustatus“, milles keskendutakse valmisolekule ning mille eesmärk on teha kindlaks puudused ja tõhustada kriisiohjamist;

7. **NÕUSTUB**, et olemasolev toidutarneid käsitlev ELi poliitikaraamistik, sealhulgas ühine põllumajanduspoliitika ja ühine kalanduspoliitika, juba sisaldab mitmesuguseid meetmeid, mille eesmärk on suurendada toidusektori vastupanuvõimet ja mille abil on reageeritud kriisiolukordadele tõhusalt ja õigeaegselt, **MÄRGIB**, et ühise põllumajanduspoliitika kriisireageerimismeetmeid viimase reformi käigus läbi ei vaadatud, ning **TUNNUSTAB** liikmesriikide tasandil kehtestatud ennetus- ja kriisimehhanisme, sealhulgas mõnes liikmesriigis strateegilistele reservide suhtes kehtestatud vabatahtlikke põhimõtteid;
8. **JAGAB SEISUKOHTA**, et edasised ELi tasandi meetmed peaksid tuginema osutatud poliitikavahenditele, ning **NÕUSTUB**, et ELi tasandi meetmed peaksid keskenduma sellele, et tõhustada koordineerimist ja parandada ootamatusteks valmisolekut, sealhulgas vahetades riigi või piirkondliku tasandit parimaid tavaid;
9. Sellega seoses **TOETAB** komisjoni kavatsust luua alaline Euroopa toiduga kindlustatuse kriisiks valmisoleku ja sellele reageerimise mehhanism (kriisivalmidus- ja reageerimismehhanism), millesse on kaasatud liikmesriikide ametiasutused ja milles osalevad kindlaksmääratavas sobivas vormis kolmandad riigid, kelle toidutarneahel on ELiga lõimitud, samuti sidusrühmad, kes esindavad toidutarneahela kõiki etappe, tarneahela toimimist toetavaid sektoreid ning toidu tootmiseks vajalikke sisendeid või mitmesuguseid kaupu ja materjale pakkuvaid tööstusharusid;
10. **KORDAB**, et hädaolukorralikava koostamisel riigi ja Euroopa tasandil, sealhulgas ühe koordineeriva kontaktpunkti nimetamisel iga liikmesriigi kohta, tuleks arvesse võtta subsidiaarsuse põhimõtet ja liikmesriikide eripärasid ning **RÕHUTAB** vajadust vältida halduskoormuse suurenemist;
11. **NÕUSTUB**, et komisjon kutsub korrapäraselt kokku eespool nimetatud kriisivalmidus- ja reageerimismehhanismi raames loodud eksperdirühma ning ELi toidutarneid ja toiduga kindlustatust ohustava kriisi korral aktiveerib selle mehhanismi viivitamata ja nii sageli kui vaja;

12. **PEAB TERVITATAVAKS** komisjoni kavatsust viia läbi uuring, et vaadata läbi toidutarneahela riskid, nõrgad kohad ja elutähtsad infrastruktuurid, sealhulgas selliste kaupade või toorainete puhul, mille osas toetub EL piiratud arvule allikatele või on ELi tootmine äärmiselt ebapiisav, järgides samal ajal liikmesriikide julgeolekunorme ja tagades tundliku või konfidentsiaalse teabe asjakohase käsitlemise;
13. **NÕUSTUB** vajadusega kaaluda viise, kuidas käsitleda või leevendada tuvastatud riske ja kitsaskohti, sealhulgas struktuurseid probleeme, näiteks neid, mis tulenevad kliimamuutustest, ning mis ohustavad toidutarneahelaid ja millega esmatootjad konkreetselt kokku puutuvad. Arvesse tuleks võtta kriisi ajal kõige haavatavamate ELi piirkondade, sealhulgas äärepoolseimate,² kõrvaliste või mägi piirkondade, saarte ja saareriikide erilist olukorda;
14. **TUNNISTAB**, et olemasoleva põllumajandus- ja kalandusturgude vaatluskeskuse jaoks tuleks kaaluda konkreetsete näidikute loomist, mille abil jälgitakse toidutarneid ja toiduga kindlustatust, ning võttes arvesse seotust rahvusvaheliste turgudega, **TUNNISTAB** põllumajandusturu infosüsteemi (AMIS) olulist rolli;
15. **PEAB TERVITATAVAKS** kavatsust et eespool nimetatud kriisivalmidus- ja reageerimismehhanismi raames töötatakse välja soovitused, mis käsitlevad lühemate ja pikkade toidutarneahelate tarneallikate mitmekesisuse parandamise võimalusi ning toidutarne ja toiduga kindlustatuse alase kriisikommunikatsiooni suuniseid, **TUNNISTAB** samas, et selles osas on tähtis avatud, läbipaistev ja reeglitel põhinev rahvusvaheline kaubandus ning turule orienteeritud ühine põllumajanduspoliitika, ning **KUTSUB** komisjoni **ÜLES** tutvustama eksperdirühma koosolekul selliste soovituste koostamise meetodit;
16. **VÕTAB TEADMISEKS** komisjoni kavatsuse viia läbi uuring infotehnoloogia rolli kohta turu läbipaistvuse parandamisel, eelkõige kriisi ajal, ning **NÕUSTUB**, et kasulik on luua ka asjaomaste erasektori organisatsioonide korrespondentvõrgustik, võttes samas vajalikke meetmeid tundliku teabe kaitsmiseks.

---

² Äärepoolseimate piirkondade olukorda on tunnistanud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349.

17. **RÕHUTAB** tõhustatud strateegilise ja kriisikommunikatsiooni tähtsust ning **TUNNISTAB**, et oluline on ELi institutsioonidega peetav teabevahetus , andes näiteks korrapäraselt aru valmisolekust, sh ülemaailmsest valmisolekust, ja kriisivalmidus- ja reageerimismehhanismi tegevusest, usaldades samal ajal liikmesriikide julgeolekualast hinnangut;
  18. **KORDAB**, kui oluline on varajane, korrapärane ja läbipaistev teabevahetus sidusrühmade ja üldsusega, et vältida väärinfo ja teabega manipuleerimist ning tagada üldsuse usaldus;
-